

7. Своробович, Л. М. (2021). Організаційно-економічне забезпечення мотиваційної складової в контексті стратегічного управління стійким розвитком підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*, № 1, С. 158-174.

8. Тардаскіна, Т. (2025). Цифрова модель розвитку соціально-економічних систем України. *Journal of Innovations and Sustainability*, 9(1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jouinnsus_2025_9_1_7.

УДК 339.9:330.34:502.131.1

Пузирьова П. В., д.е.н., професор,
Дмитренко А. С., здобувач освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ІМПЕРАТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ КРИЗ

Сучасний розвиток міжнародної економіки відбувається в умовах посилення системних криз, що охоплюють фінансову, енергетичну, продовольчу, екологічну та соціальну сфери. Глобальна економічна нестабільність, геополітичні конфлікти, зміни клімату, порушення міжнародних ланцюгів постачання, цифрова трансформація та посилення ресурсних дисбалансів формують нові виклики для функціонування світового господарства. У цих умовах концепція сталого розвитку набуває стратегічного значення як ключовий напрям забезпечення економічної стійкості, екологічної безпеки та довгострокової конкурентоспроможності держав і міжнародних економічних систем [1; 2; 3]. Системні кризи сучасності суттєво трансформують механізми міжнародної економічної взаємодії та формують потребу у переосмисленні традиційних моделей економічного розвитку. Зростання глобальної невизначеності та нестабільності посилює необхідність переходу до моделей господарювання, орієнтованих на ресурсоефективність, інноваційність, цифровізацію та екологізацію виробничих процесів. У зв'язку з цим сталий розвиток розглядається не лише як екологічна концепція, а як комплексна модель адаптації міжнародної економіки до кризових процесів і глобальних трансформацій.

Одним із ключових імперативів сталого розвитку міжнародної економіки є забезпечення екологічної стійкості та реалізація принципів декарбонізації. Кліматичні зміни, деградація природних ресурсів та зростання екологічних ризиків актуалізують необхідність впровадження «зеленої» економіки та ESG-орієнтованого управління. В контексті сучасної міжнародної економічної політики важливого значення набувають European Green Deal та інструменти стимулювання «зеленої» трансформації економіки. Декарбонізація виробництва, розвиток відновлюваної енергетики та ресурсоефективних технологій формують основу нової моделі глобального економічного розвитку [4; 5].

Важливим імперативом сучасного розвитку є цифрова трансформація міжнародної економіки. Цифровізація забезпечує підвищення ефективності управління ресурсами, розвиток цифрових платформ, автоматизацію виробничих процесів та формування нових бізнес-моделей. Водночас цифрова трансформація супроводжується новими викликами, пов'язаними з кібербезпекою, цифровою нерівністю та технологічною залежністю, що потребує розвитку механізмів цифрової резильєнтності.

Особливого значення набуває забезпечення енергетичної безпеки та розвиток альтернативної енергетики. Системні енергетичні кризи, нестабільність глобальних енергетичних ринків та зростання залежності від традиційних ресурсів стимулюють міжнародну економіку до переходу на моделі розвитку. Так, розвиток біоенергетики, водневої енергетики, сонячної та вітрової генерації сприяє підвищенню енергетичної стійкості держав та мінімізації екологічних ризиків. Не менш важливим імперативом сталого розвитку є формування стійких фінансових систем. Сучасні фінансові інструменти орієнтовані на підтримку інноваційних екологічних проєктів, розвиток «зеленої» інфраструктури, фінансування цифрової трансформації та забезпечення соціальної стабільності. У цьому контексті фінансова стійкість стає важливим елементом економічної безпеки та адаптації міжнародної економіки до системних криз. Важливим аспектом сталого розвитку міжнародної економіки є розвиток людського капіталу та інноваційних екосистем. В умовах глобальної турбулентності конкурентоспроможність держав і міжнародних корпорацій значною мірою залежить від рівня цифрових компетентностей, інноваційності, здатності до адаптації та ефективності системи освіти. Формування інноваційного людського капіталу забезпечує здатність економічних систем ефективно реагувати на кризові виклики та впроваджувати сучасні технологічні рішення. Системні кризи також суттєво впливають на міжнародні ланцюги створення вартості. Порушення логістичних процесів, геополітичні ризики та нестабільність

світових ринків стимулюють держави та міжнародні корпорації до диверсифікації ринків, регіоналізації виробництва та розвитку локальних інноваційних екосистем [6; 7].

Для України питання сталого розвитку міжнародної економіки є особливо актуальним у контексті післявоєнного відновлення, інтеграції до європейського економічного простору та необхідності забезпечення економічної безпеки. Впровадження європейських стандартів ESG, «зеленої» економіки, цифровізації та сталого фінансування створює можливості для модернізації національної економіки, розвитку інноваційного підприємництва та підвищення конкурентоспроможності держави у глобальному середовищі. Особливого значення набуває розвиток біоекономіки, цифрових технологій, «зеленої» енергетики та інноваційних кластерів як ключових драйверів економічного відновлення. Таким чином, імперативи сталого розвитку міжнародної економіки в умовах системних криз формують основу нової моделі глобального економічного розвитку, орієнтованої на стійкість, цифровізацію, екологізацію та інноваційність. Поєднання принципів ESG, «зеленої» економіки, сталого фінансування та цифрової трансформації забезпечує адаптацію міжнародної економіки до глобальних викликів, підвищення рівня економічної безпеки та формування конкурентоспроможних моделей розвитку [1-7]. Для України реалізація принципів сталого розвитку є важливою передумовою післявоєнної модернізації економіки, інтеграції до європейського простору та забезпечення довгострокової економічної стійкості.

Література

1. Ільчишин, М. Є., & Пузирьова, П. В. (2025). Інноваційні аспекти міжнародної стратегії в умовах глобалізації. *Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий, управлінський та правовий аспекти* : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19 березня 2025 року. Київ : АПСВТ, 2025. С. 203-204.
2. Пузирьова, П. В. Інноваційна складова зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрної сфери. *Сучасні проблеми менеджменту : матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Київ, 25 жовтня 2024 року. Київ : НАУ, 2024. С. 182-184.
3. Савельєв, Є. В., & Куриляк, В. Є. (2011). Міжнародна економіка: поглиблення і розширення дослідницького потенціалу України. *Фінанси України*, 11, 45-53.

4. Шабанов, П., & Пузирьова, П. В. (2025). Фінансово-інноваційний потенціал зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах сталого розвитку. *Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий, управлінський та правовий аспекти* : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19 березня 2025 року. Київ : АПСВТ, 2025. С. 226-228.

5. Vychkova, V., & Puzyrova, P. (2022). Theoretical basics of the strategy of the entry of foreign enterprises to the markets of Ukraine. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості* : матеріали III Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 17 листопада 2022 року. Т. 2. Київ : КНУТД, 2022. С. 10-16

6. Olshanska, O.V., Puzyrova, P. V., & Parashchak, O. V. (2022). Actual aspects of foreign economic activity and foreign economic relations in modern economic conditions. *Market Relations Development in Ukraine*, 9(256), 21–28.

7. Puzyrova, P.V., Khaliliaeva, O.V., & Okhrimenko, S.O. (2023). Fundamentals of management and planning foreign economic activities of export–import enterprises. *Market Relations Development in Ukraine*, 10(257), 94-100.

УДК 339.9:330.34

Ольшанська О. В., д.е.н., професор,
Атаєв А., здобувач освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ: НОВА АРХІТЕКТУРА РОЗВИТКУ

Початок XXI ст. ознаменувався формуванням принципово нового середовища функціонування міжнародної економіки, у якому нестабільність, багаторівневі ризики та кризові трансформації стали системними характеристиками глобального розвитку. У таких умовах світова економіка поступово переходить до нової архітектури розвитку, заснованої на принципах стійкості, адаптивності, технологічної модернізації та стратегічної диверсифікації. Глобальна турбулентність трансформує саму природу